

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

RĂSPUNS COLECTIV
privind modul de soluționare a petițiilor referitoare la scutirea de la plata unor debite
provenite din pensii militare

Stimate Doamne/ Stimați Domni,

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 37158 / 29. NOV. 2024

Prin petițiile înregistrate la instituția Avocatul Poporului, ați sesizat caracterul discriminatoriu al modificării aduse prin Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 125/2014 privind scutirea de la plată a unor debite provenite din pensii, motivat de faptul că această scutire este aplicabilă doar pensionarilor civili, nu și celor militari. Ca atare, ați solicitat intervenția instituției Avocatul Poporului la Guvern ori Parlament în sensul aplicării acestei scutiri și pentru pensionarii militari.

Constatăm că, la data de 19 noiembrie 2024, a fost promulgată această modificare legislativă, PL-x nr. 570/2024 devenind **Legea nr. 285/2024 pentru modificarea Legii nr. 125/2014 privind scutirea de la plată a unor debite provenite din pensii și pentru stabilirea unor măsuri de protecție socială.**

Art. 1 din lege prevede că *"Prin derogare de la prevederile Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, debitele constituite sau care urmează a fi constituite în sarcina beneficiarilor sistemului public de pensii, reprezentând sume încasate necuvenit cu titlu de pensie, indemnizație socială pentru pensionari și indemnizație pentru însoțitor, nu se recuperează."*

Din examinarea dispozițiilor legale prezentate rezultă că legiuitorul a optat pentru scutirea de la plată a debitelor **beneficiarilor sistemului public de pensii**. Fiind vorba de măsuri de amnistie fiscală, aceste dispoziții sunt de strictă interpretare și nu pot fi extinse la alte categorii sociale.

De altfel, așa cum a statuat Curtea Constituțională în jurisprudența sa, principiul egalității justifică dreptul la diferențiere, deoarece egalitatea nu înseamnă uniformitate, iar situațiile diferite sub aspect obiectiv și rezonabil impun diferențe de tratament juridic. În acest sens, s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 107/1995 și Decizia nr. 14/2013, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin Hotărârea din 13 iunie 1979, pronunțată în Cauza Marckx împotriva Belgiei, Hotărârea din 8 iunie 1976, pronunțată în Cauza Engel și alții împotriva Olandei sau Hotărârea din 28 noiembrie 1984, pronunțată în Cauza Rasmussen împotriva Danemarcei.

Potrivit legii, pensiile militare de stat nu sunt stabilite luând în considerare principiul contributivității, similar pensiilor plătite din sistemul public de pensii, principiile reglementate de lege în acest caz urmărind acoperirea riscurilor activității specifice sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională, interzicerea sau restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți din Constituția României, precum și pierderile de venituri datorate invalidității, bătrâneții sau decesului.

Pensiile militare de stat acordate în baza Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, **nu sunt stabilite luând în considerare componenta de contributivitate, similar pensiilor plătite din sistemul public de pensii.** Legiuitorul, adoptând Legea nr. 223/2015, a înțeles să reinstituie un regim juridic diferit pentru militari și să acorde beneficiul pensiei de serviciu, și nu dreptul la pensie calculată în raport cu principiul contributivității.

Astfel, cele două categorii de pensionari se află în situații obiectiv diferite, față de care instituirea tratamentului juridic diferențiat nu reprezintă nici privilegiu, nici discriminare.

Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, prevede printre principiile de bază ale sistemului pensiilor militare de stat și principiul egalității, prin care se asigură tuturor participanților la sistemul de pensii militare de stat un **tratament nediscriminatoriu între persoane aflate în aceeași situație juridică**, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Art. 114 alin. (1) din acest act normativ prevede că *sumele încasate necuvenit cu titlu de pensie militară se recuperează de la beneficiari în termenul general de prescripție de 3 ani.*

Față de aceste prevederi legale, întrucât aspectele semnalate de petenți nu reprezintă o critică de neconstituționalitate formulată în privința acestor măsuri de amnistie, ci propuneri de modificare legislativă în sensul adoptării unei măsuri similare și în privința pensionarilor militari, sunt incidente prevederile art. 61 din Legea fundamentală, potrivit căroră "*Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării*".

Legiuitorul este competent să stabilească ori să modifice condițiile și criteriile de acordare a acestor măsuri de amnistie fiscală, în temeiul art. 74 alin. (1) din Constituția României, potrivit căruia *inițiativa legislativă aparține unor subiecte de drept calificate, strict determinate de către norma constituțională indicată, respectiv Guvernului, deputaților, senatorilor sau unui număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot.*

Cu toate acestea, având în vedere că între sistemul pensiilor militare de stat și sistemul public de pensii, precum și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu, în vederea deschiderii dreptului la pensie, apreciem că **regimul juridic aplicabil recuperării debitelor reprezentând sume încasate necuvenit cu titlu de pensie în cazul beneficiarilor pensiilor militare de stat ar trebui să fie același cu cel al beneficiarilor pensiilor din sistemul public.**

Față de aceste considerente, vă informăm că **instituția Avocatul Poporului s-a adresat comisiilor de specialitate din Parlament, precum și Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații cu propunerea de modificare a Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, în sensul de a nu se recupera debitele, care nu au drept cauză culpa debitorului, constituite sau care urmează a fi constituite în sarcina beneficiarilor sistemului pensiilor militare de stat.**

Renate WEBER

Avocatul Poporului

